

بیمارستان امام خمینی (ره) بناب

پیشگیری از بروز مسمومیت‌ها در کودکان

سوپروایزر آموزش سلامت همگانی: بیرامی

تدوین: 1401

بازنگری: 1403

ستاد مرکزی اطلاع‌رسانی داروها و سموم

دفتر نظارت و پایش مصرف فرآورده های سلامت

کد سند: PA-PHE-101

1. کودکان زیر 5 سال، پرخطرترین گروه سنی از نظر بروز مسمومیت هستند.
2. در سال 1400 در حدود 17 درصد از مسمومیت های مراجعه شده به بیمارستان ها در کودکان بوده است.
3. کودکان خردسال ممکن است هر چیزی را به دهان ببرند. این عمل بخشی از آموزش و درک این گروه سنی از محیط اطرافشان است و این عمل زمینه‌ساز بروز مسمومیت است.
4. در هنگام بیماری کودکان مراقب باشید تا دوز تکراری دارو به وی ندهید.
5. کیف‌دستی، ساک خرید و کیسه‌های نایلونی را دور از دسترس کودکان قرار دهید. ممکن است داخل آن‌ها وسایلی باشد که توسط کودک بلعیده شود و یا کودک ضمن بازی آن‌ها را روی سر خود کشیده و سبب خفگی وی شود.
6. چنانچه دارای کودک هستید، از نگهداری گیاهان و گل‌های آپارتمانی مانند خرزهره و دیفن باخیا در منزل خودداری نمایید.
7. گل‌ها و گیاهان آپارتمانی را دور از دسترس کودکان قرار دهید و هنگام بازی کودکان در فضای باز مراقب آن‌ها باشید تا توسط گل‌ها و گیاهان سمی، مسموم نشوند.

8. ضمن اطمینان از غیر سمی بودن گیاهانی که در منزل نگهداری می‌نمایید، نام گیاهان خانگی را به خاطر بسپارید و آن را روی برچسبی کنار آن‌ها بنویسید.
9. بسیاری از گیاهان و گل‌های آپارتمانی مانند خرزهره و دیفن باخیا، سمی هستند و تماس پوست با آن‌ها و یا به دهان بردن آن‌ها منجر به مسمومیت و سوختگی مخاط می‌شود.
10. مواد شیمیایی، شوینده و سفیدکننده را در منزل در کمد های دارای قفل و دور از دید و دسترس کودکان قرار دهید.
11. درب کمد هایی که در آن مواد شیمیایی خطرناک را نگه می‌دارید با قفل یا طناب محکم نمایید.
12. داروهای مصرفی افراد خانواده را دور از دسترس کودکان نگهدارید.
13. در هنگام بروز مسائل و مشکلات خانوادگی، بیشتر مراقب کودکان باشید. در این شرایط کودکان در برابر حوادث و مسمومیت اتفاقی آسیب‌پذیرترند.

30. اگر کودکی نفت را بلعد کشنده نیست ولی اگر کودک وادار به استفراغ شود این امر می‌تواند منجر به مرگ وی شود.
31. کودکان کنجکاوند و ممکن است زمانی که افراد سالمند فامیل در حال مصرف داروهای خود می‌باشند، کودکان اقدام به چشیدن و یا بلعیدن دارو بنمایند.
32. برای پیشگیری از مسمومیت دارویی کودک دلبندتان، از والدین خود بخواهید داروهای مصرفی خود را دور از دسترس کودکان نگهداری نمایند.
33. کودکان به دلیل روند رشدشان اغلب دست و اجسام اطراف خود را به دهان می‌برند. این کار سبب ورود مقادیری از سرب محیط به بدنشان می‌شود.
34. کودکان 4 تا 5 برابر بیشتر از بزرگسالان، سرب محیط را جذب می‌کنند.
35. کودکان زیر 5 سال و زنان باردار دو گروه اصلی در معرض خطر در اثر تماس با سرب هستند.
36. اصلی‌ترین عارضه‌ی سرب در تکامل سیستم عصبی کودکان و بهره‌ی هوشی کودک بروز می‌نماید.
- منبع: درسنامه داخلی جراحی برونر و سودارث

23. شربت متادون جهت درمان ترک اعتیاد، بسیار سمی است. آن را دور از دسترس خانواده و در کمد قفل‌دار نگهداری نمایید.
24. به کودکان بیاموزید هیچ چیزی ننوشند و یا نخورند مگر اینکه با اجازه بزرگسالان باشد.
25. داروهای خود را در مقابل چشم کودکان نخورید، چراکه کودکان از رفتار بزرگسالان تقلید می‌کنند و ممکن است دور از چشم والدین داروها را به دهان ببرند.
26. زمانی که شما در منزل نیستید و کودک را به فرد دیگری می‌سپارید، کودکان در معرض بیشترین خطر مسمومیت قرار دارند.
27. اگر به کودک خود دارو می‌دهید به او تفهیم کنید که این دارو است و از کلماتی مثل آب‌نبات، شکلات و یا خوراکی استفاده نکنید.
28. در هنگام استفاده از محصولات شیمیایی و پاک‌کننده چنانچه مجبور شدید به زنگ درب ورودی و یا تلفن جواب دهید، قبل از هر چیز درب ظرف را ببندید و هرگز از کودک خود چشم بردارید.
29. عمده‌ترین موارد مسمومیت در کودکان در اثر خوردن داروها، مواد شیمیایی و محصولات خانگی مانند مواد آرایشی بهداشتی، فرآورده‌های شوینده، سفیدکننده و لوله بازکن، لاک پاک‌کن (استون) و گیاهان سمی بوده است.
- مسمومیت اتفاقی در اثر بلع نفت در کودکان بسیار خطرناک است. در صورت بلع نفت توسط کودک هر چه سریع‌تر او را نزدیک‌ترین مرکز درمانی منتقل نمایید

14. همیشه پس از استفاده از مواد شیمیایی سریعاً درب آن را ببندید، ولی بدانید هیچ ظرف در بسته‌ای از دسترس کودکان در امان نیست.
15. هیچ‌گاه الکل و ضد یخ را در دسترس کودکان قرار ندهید.
16. در صورتی که کودک شما ماده‌ای غیرخوراکی را بلعد، با مرکز اورژانس 115 و یا مرکز کنترل مسمومیت‌ها با شماره تلفن 190 داخلی داخلی 3-2 تماس بگیرید.
17. بلع باتری کوچک ساعت (باتری مینیاتوری) در کودک می‌تواند با عوارض جدی همراه باشد. در این موارد کودک را سریعاً به یک مرکز درمانی منتقل کنید.
18. از دسترس کودکان به اسباب‌بازی‌های دارای باتری، خصوصاً باتری‌های دیسکی و مینیاتوری جلوگیری نمایید.
19. شماره تلفن‌های زیر را در دسترس و یا در کنار تلفن نصب نمایید: شماره تلفن پزشک کودک، شماره تلفن مرکز اطلاع‌رسانی داروها و سموم 190، شماره تلفن اورژانس: 115.
20. محصولات شیمیایی و شوینده، نفت و بنزین را همیشه در ظرف اصلی آن نگهداری کنید. هیچ‌گاه این فرآورده‌ها را در ظرف مواد خوراکی (مانند بطری نوشابه) نگهداری نکنید. این عمل سبب خورده شدن اتفاقی این مواد توسط کودکان می‌شود.
21. متأسفانه نگهداری شربت متادون (جهت ترک اعتیاد) در ظرف خالی نوشابه و شیشه خالی دارو، منجر به مسمومیت ناخواسته و مرگ ده‌ها کودک شده است.
22. از نگهداری شربت متادون در داخل یخچال و در کنار بقیه نوشیدنی‌ها خودداری نمایید.